Ancient Powers (steentijd)

(TV-reeks op CANVAS, start 14.7.2024)[1]

In Egypte kiezen de jager-verzamelaars 10.000 jaar geleden voor een leven aan de oevers van de Nijl. Elk jaar treedt deze buitenzijn oevers en bedekt ze met een laag vruchtbaar slib. Om ook buiten het overstromingsseizoen voldoende eten te hebben voor de groeiende bevolking ontwikkelt men irrigatietechnieken.

Vanaf 3100 v.C. ontstaan uit de eerste landbouwnederzettingen dorpen en steden. Uit die periode dateert ook de afbeelding van de Egyptische koning Narmer uit Opper-Egypte (Narmertablet).Deze verslaat nadien zijn rivaal uit Neder-Egypte en wordt alleenheerser over zowat 1 miljoen onderdanen. Het begin van de Egyptische beschaving is hiermee gevormd.

In China zijn er twee grote rivieren: de Gele rivier en de Yangtse. De Liangzu-cultuur (3300 v.C.) verbouwt rijst wat een moeilijke teelt is: er mag niet te veel, en ook niet te weinig water zijn. In het moessonseizoen (mei-september) zijn er overstromingen. De Liangzu plannen een ingenieus dammensysteem om het water dan op te vangen zodat er stroomafwaarts minder overstromingen zijn en het water voorradig is in de drogere periode.

De Liangzu bouwen een ommuurde stad (4 m hoog) op een oppervlakte van 300 ha. Er zijn woningen, een graftombe, een paleis. De stad van 30.000 inwoners beschikt over een waternetwerk. Ook hier wordt de basis gelegd van het latere Chinese wereldrijk.

Ook in India zal men in 2600 v.C. profiteren van de vruchtbare oevers van de Indusrivier, die over 3000 km loopt van de Himalaya tot aan de Arabische Zee.

In Egypte wordt vanaf 3000 v.C. het spirituele pad verder gevolgd waarbij de farao tussen de goden en het volk staat. Er wordt veel belang gehecht aan het hiernamaals, waarbij het aardse bestaan maar een voorbereidingsstap is. Er is welvaart, er zijn weinig vijanden en men bouwt graftombes of mastaba's voor de farao. Zelfs zijn onderdanen bouwen tombes zoals bv. Mercruka, een belastingsontvanger.

Door het bouwen van de eerste piramide (Djoser) jaagt men eeuwige roem na. De farao mag nooit vergeten worden. De eerste piramidebouw bestaat er i verschillende mastaba's boven op elkaar te bouwen. Men gebruikt nu wel het duurzame steenmateriaal i.p.v. leem. Djoser laat 30 m onder de grond een grafkamer inrichten. Zijn sarcofaag is uit graniet aangelegd.

Rond 2650 v.C. wordt een knikpiramide van Snofru gebouwd in Dashur. Door een te steile hellingsgraad is de top als het ware ingezakt. In de buurt wordt een nieuwe gebouwd met een hellingsgraad van 43°. De zoon van de farao, Cheops, bouwt rond 2570 v.C. de Grote Piramide (146 m hoog). De bouw duurt 23 jaar en men gebruikt 2, 3 miljoen stenen.

Marc Van Stappen, 2024, www.stap-brug.be

[1] Men behandelt 5 oude wereldrijken telkens rond een bepaald thema en dus over meerdere periodes. We hebben hier een samenvatting gegeven per periode.